

de groene ruimte

Aanvullend onderzoek
1^e Melmseweg, Veenendaal

Projectnummer: 05570

Opdrachtgever:
v.o.f. De Veense Poort,
Ede

26 juli 2006

De Groene Ruimte BV

bureau voor ecologisch
onderzoek en beheerplanning

Postbus 400
6700 AK WAGENINGEN

telefoon : 0317 - 423969
fax : 0317 - 418758
e-mail : dgr@dgr.nl

INHOUD

1. INLEIDING	3
2. WERKWIJZE EN UITVOERING	5
3. RESULTATEN EN ANALYSE	7
4. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	11
BRONNEN	13

Bijlage I. Overzicht beschermingsregimes AMvB Flora- en faunawet

Alle foto's in dit rapport: DGR/LG, gemaakt op locatie ten tijde van het veldwerk.

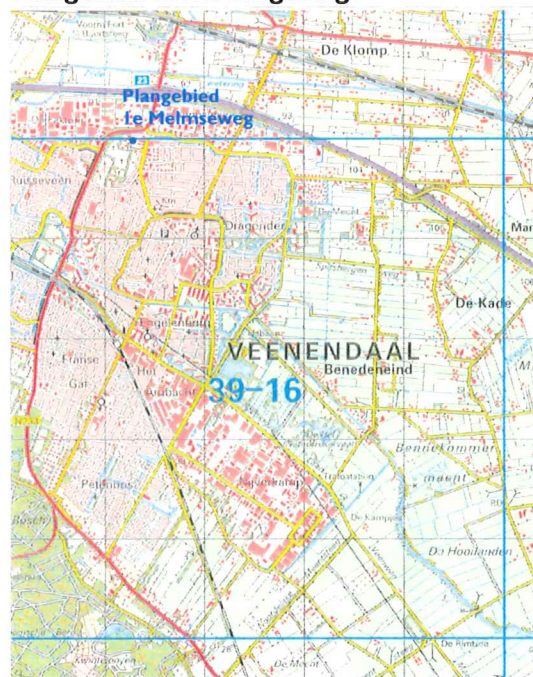
I. INLEIDING

In het kader van een herinrichting van het plangebied aan de 1^e Melmseweg te Veenendaal is in 2005 een zogenaamde quickscan uitgevoerd naar de beschermde planten- en diersoorten ingevolge de Flora- en faunawet (FF-wet). Daarbij is vastgesteld, dat het gebied wordt gebruikt door algemene soorten (zonder bijzondere beschermingsstatus) en soorten van tabel I van de AMvB art. 75 FF-wet (waarvoor een automatische ontheffing geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen). In de quickscan werd onvoldoende duidelijk in hoeverre vogels (broedgevallen) en vlermuizen verstoord zouden worden door de herinrichting.

Om hierover voldoende uitsluitsel te krijgen heeft De Groene Ruimte in opdracht van v.o.f. De Veense Poort een aanvullend onderzoek uitgevoerd.. Om vast te stellen of in de gebouwen in het plangebied vlermuizen, uilen of andere beschermde soorten huizen werd het plangebied in het voorjaar en de zomer van 2006 viermaal bezocht: tweemaal 's avonds en tweemaal 's ochtends vroeg.

In deze rapportage is de werkwijze toegelicht en zijn de resultaten opgenomen. Tevens is aangegeven voor welke soorten een ontheffing in het kader van de FF-wet nodig wordt geacht. Er heeft geen andere toetsing plaatsgevonden dan aan de verplichtingen vanuit de FF-wet.

Plangebied in z'n omgeving.

2. WERKWIJZE EN UITVOERING

Om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de aanwezige (roof)vogels en vleermuizen is op verschillende dagen op verschillende momenten van de dag een veldbezoek gebracht:

- 24 april (avond)
- 8 mei (avond)
- 23 mei (ochtend)
- 20 juni (ochtend)

De ochtendbezoeken duurden van een half uur voor zonsopkomst op een aantal uren na zonsondergang. De avondbezoeken duurden van kort voor zonsondergang tot enkele uren na zonsondergang.

Tijdens de veldbezoek werd in het hele plangebied gezocht naar uit- of invliegende vleermuizen, (op zicht en met een batdetector) en werd gelet op aanwezigheid van (sporen van) uilen en andere beschermde soorten.

In deze rapportage zijn de resultaten van de quickscan aangevuld met de resultaten van het aanvullend onderzoek. De conclusies en aanbevelingen alsmede de tabellen in bijlage I vormen daarmee een compleet resultaat van het onderzoek naar beschermde soorten.

3. RESULTATEN EN ANALYSE

Voor een algemene beschrijving van het plangebied wordt verwezen naar de rapportage van de quickscan (De Groene Ruimte, 2005).

Flora

Van de verschillende beschermde plantensoorten is alleen Wilde marjolein in het plangebied aangetroffen. Deze soort komt hier niet van nature voor, het betreft een verwilderde tuinplant; voor dergelijke planten is geen ontheffing in het kader van de FF-wet vereist.

Vingerhoedskruid in de vroege ochtend op het voormalig volkstuincomplex.

Zoogdieren

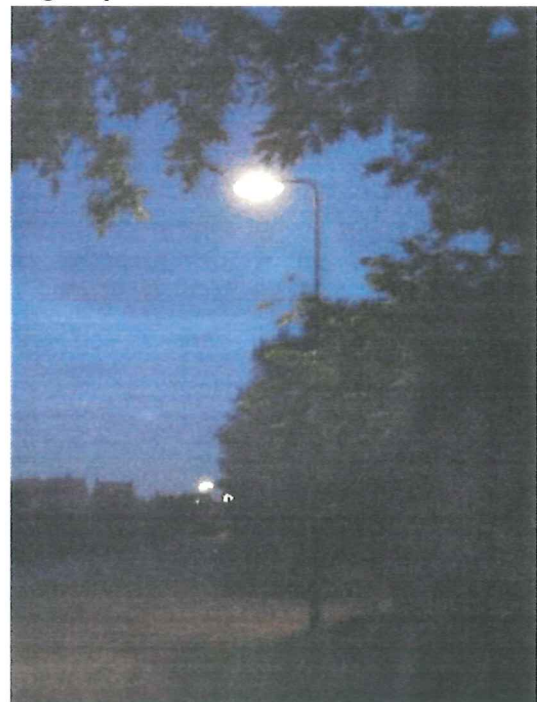
Vleermuizen

In het plangebied werden zes soorten vleermuizen aangetroffen: Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Ruige dwergvleermuis, Watervleermuis, Rosse vleermuis, Gewone grootoorvleermuis (deze laatste zeer waarschijnlijk).

De laatste vier soorten zijn boombewonende vleermuissoorten; verblijfplaatsen van deze soorten zijn niet gevonden. Wellicht zijn er verblijfplaatsen van deze vier soorten op de begraafplaats. Het woonhuis en de erachter liggende houten schuur van 1^e Melmsegweg nr. 3 leken het meest geschikt als verblijfplaats voor Gewone dwergvleermuis en/of Laatvlieger. Tijdens de vier bezoeken zijn geen aanwijzingen gevonden dat er op dit adres of in de andere bebouwing van het plangebied vleermuizen huizen. Bij de betreffende gebouwen brand 's nachts altijd licht, wat de aantrekkelijkheid voor vleermuizen verminderd.

Het deel van de 1^e Melmsegweg langs de huisnummers 3 tot en met 9 werd tijdens beide avondbezoeken van 24 april en 8 mei als vliegroute gebruikt door enkele Gewone dwergvleer-

Vroege ochtend nabij de ingang van de begraafplaats.

muizen, richting de rondweg en vanuit de begraafplaats. Tijdens de ochtendbezoeken van 23 mei en 20 juni werden tot ca. twintig Gewone dwergvleermuizen in de tegenovergestelde richting passerend gezien. Op deze plek werd ook de Gewone grootoorvleermuis waargenomen. Op 24 april vlogen enkele Watervleermuizen vanuit de begraafplaats via deze route. Ca. tien Watervleermuizen werden over de route, deels twee aan twee terugvloeiend, bij de begraafplaats in gezien. Deze groep Watervleermuizen heeft waarschijnlijk een verblijfplaats in één van de lanen op de begraafplaats.

Het deel van de 1e Melmsegweg langs de huisnummers 3 tot en met 9 loopt langs een houtwal van onder andere Zomereiken, die veel beschutting bieden. Een lindelaan op de begraafplaats vormt ook onderdeel van de vliegroue.

Enkele Gewone dwergvleermuizen vlogen juist het kerkhof in, vanaf de Nieuwegeweg, langs het volktuincomplex. Hier werd geen belangrijke vliegroue vastgesteld.

De eerste avond werden verscheidene Laatvliegers jaged aangerouven. Het jachtterrein was voornamelijk de begraafplaats, maar ook boven het plangebied nabij de begraafplaats werd gejaagd door deze soort. Één Laatvlieger werd waargenomen vlakbij de schuur van huisnummer 3. Het deel van het plangebied dat tegen de begraafplaats aanligt maakt deel van het jachtgebied van een groep Laatvliegers.

De Rosse vleermuis werd slechts eenmaal waargenomen boven het plangebied.

De Ruige dwergvleermuis werd alleen boven de begraafplaats waargenomen, met meerdere exemplaren. In de buurt van de ingang van de begraafplaats werd op 20 juni waarschijnlijk de Gewone grootoorvleermuis gehoord. Deze soort is moeilijk te detecteren en komt daarom mogelijk met meerdere dieren voor.

Boven het volkstuienencomplex in het plangebied en langs de Nieuwegeweg werden geen vleermuizen waargenomen.

Overige zoogdiersoorten

Nabij de begraafplaats leven Konijnen en vooral veel Bruine ratten. Ook in de buurt van de Nieuwegeweg leven enkele Konijnen. Twee dwergmuisnesten werden gevonden op het verruigd terrein nabij de Rondweg West. Twee Egels werden waargenomen bij de ingang van de begraafplaats, en achterop het terrein van 1^e Melmsegweg 9 werden sporen gevonden van de Egel in een schuur. Sporen werden gevonden van Veldmuis, Bosmuis, Mol en Vos. Verder worden verwacht: Rosse woelmuis, Huisspitsmuis en kleine marterachtigen.

Analyse zoogdieren

Alle aangerouven en verwachte zoogdieren zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. Met uitzondering van vleermuizen staan de genoemde soorten vermeld op tabel I van de AMvB van februari 2005; derhalve geldt voor ingrepen in het kader van bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een automatische vrijstelling.

Vleermuizen zijn strenger beschermd, ze zijn genoemd in tabel 3 van de AMvB van februari 2005; voor vleermuizen is voor verstoring wel een ontheffing vereist.

Amfibieën

In het plangebied zijn geen sloten of andere waterpartijen aanwezig. Alleen Gewone pad en Bruine kikker wordt verwacht op het terrein.

De Gewone pad en Bruine kikker zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. Deze soorten worden vermeld in tabel 1 van de AMvB van februari 2005; hiervoor geldt, voor ingrepen in het kader van bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, automatisch een vrijstelling.

Reptielen

Er worden geen reptielsoorten verwacht in het plangebied

Vogels

Uilen en zwaluwen werden niet aangetroffen. Kauwtjes broedden in de schoorsteen van 1^e Melmsegweg nr 3 en waarschijnlijk aan de Nieuwegweg nr. 229 (in het plangebied). Aan de Nieuwegweg leven ook Gierzwaluwen, maar het is niet waarschijnlijk dat ze op huisnummer 229 broedden.

In het plangebied zijn drie eksternesten aanwezig. In het bosje langs de Rondweg West; in een berk bij huisnummer 5 en in de houtwal tegenover dit huis in een Zomereik.

Indien vogelsoorten broeden is verstoring niet toegestaan en een ontheffing wordt door het ministerie van LNV niet verleend. Indien de aangegeven locaties verstoord worden, dient op dat moment vastgesteld te worden, dat er geen broedgevallen aanwezig zijn.

Indien de Eksternesten worden verstoord dient tevoren aan ontheffing aangevraagd en verkregen te worden.

Insecten en andere ongewervelden

Er werden geen beschermde diersoorten uit deze categorie gevonden en deze worden ook niet verwacht.

4. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Conclusies

- Bij de voorgenomen ontwikkeling van het terrein wordt naar verwachting een deel van de waargenomen en verwachte beschermde soorten door de voor de ontwikkeling benodigde ingrepen verstoord. Met uitzondering van de vogels en vleermuizen, staan de soorten allemaal op de lijst in tabel 1 van de AMvB, zijnde “algemene soorten”. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd bij ingrepen, die zijn te kwalificeren als “bestendige ruimtelijke ontwikkeling”.
- Het deel van de 1^e Melmseweg langs de huisnummer 3 tot en met 9, met daaraan een houtwal, vormt een belangrijk onderdeel van een vliegroute van enkele tientallen vleermuizen van drie soorten (Gewone dwergvleermuis, Watervleermuis en Gewone grootoorvleermuis).
  - ☞ Voor deze drie soorten wordt een ontheffing nodig geacht.
- Er zijn in het totaal zes soorten vleermuizen in of net buiten het plangebied waargenomen; de Ruige dwergvleermuis, de Laatvlieger en de Rosse vleermuis gebruiken de vliegroute van de andere vleermuizen niet en worden naar verwachting niet verstoord door de ingreep.
- Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied aangetroffen.
- Voor de vogelsoorten, met uitzondering van vogels met een vaste verblijfplaats (bijvoorbeeld Ekster, roofvogels, uilen), geldt dat als de geplande werkzaamheden plaatsvinden buiten het broedseizoen (maart tot en met juli) de ingrepen naar verwachting geen (blijvend) schadelijk effect zullen hebben op de aanwezige vogels; in dat geval wordt voor deze vogelsoorten een ontheffing niet nodig geacht.
  - ☞ Voor de verstoring van de drie Eksternesten in het plangebied is een ontheffing nodig omdat deze nesten vrijwel het gehele jaar door de Eksters in gebruik zijn.

Aanbevelingen

- Bij de planvorming inzake de herinrichting dient zoveel mogelijk verstoring voorkomen te worden door belangrijke groenstructuren in te passen in het ontwerp. Dit geldt in het bijzonder voor de houtwal langs de 1^e Melmseweg. In verband met de ecologische rijkdom op de begraafplaats dient rond deze begraafplaats zoveel mogelijk groen te worden behouden of aangelegd.
- Bij het plannen van de ingrepen ten behoeve van de ontwikkeling van het gebied dient verstoring zoveel mogelijk voorkomen te worden. Dit kan worden bewerkstelligd door het (laten) opstellen van een ecologisch werkplan waarin aangegeven wordt welke werkzaamheden op welk moment uitgevoerd kunnen worden en welke methoden er toegepast mogen worden.
- Los van de beschermingsstatus van planten- en diersoorten dient bij elk ingrijpen voldaan te worden aan de “algemene zorgplicht”. Dit houdt onder andere in, dat er steeds gehandeld dient te worden op een zodanige wijze, dat verstoring van soorten en individuen tot een minimum wordt beperkt. Onnodige verstoring (zowel als gevolg van handelen als van nalaten van handelen) stuit dus altijd op wettelijk verbod.
- In z'n algemeenheid dienen de verstorende werkzaamheden zo beperkt mogelijk te zijn (algemene zorgplicht). In elk geval dient de verstoring beperkt te blijven tot het (netto) plangebied. Ook de materialenopslag, bouwketen, enzovoort, dienen binnen de begrenzing van het plangebied een plaats te krijgen of buiten het plangebied geen verstoring te veroor-

zaken; de effecten van deze “nevenactiviteiten” vallen uitdrukkelijk ook onder de Flora- en faunawet.

- Ook dient vanuit de zorgplicht, de periode van uitvoering zo gekozen te worden, dat dieren zo min mogelijk worden verstoord (bijvoorbeeld buiten het broedseizoen). Eventueel worden dieren weggevangen of op een onschadelijke wijze verdreven¹⁾. Om dieren zo veel mogelijk kans te geven om te “vluchten” dient, in een rustig tempo, vanuit een vaste richting te worden gewerkt; dit geldt in het bijzonder indien sloten gedempt moeten worden.

---

¹⁾ Voor het wegvangen of verdrijven van beschermde soorten is (ook) een ontheffing in het kader van de FF-wet vereist!

BRONNEN

LITERATUUR

- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M Thissen (red.), 1992.** *Atlas van de Nederlandse zoogdieren.* - Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- De Groene Ruimte, 2005.** *Quickscan plangebied 1^e Melmseweg, Veendaal.* - De Groene Ruimte, Wageningen, proj.nr. 05534, in opdracht van vof De Veense Poort, Ede.
- Hustings, F., en J.W. Vergeer (red.), 2002.** *SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002: Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.* - *Nederlandse Fauna 5.* - Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.), 1997.** *Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie.* - Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Lina, P.H.C. en G. van Ommering, 1994.** *Bedreigde en kwetsbare zoogdieren in Nederland* - Informatie- en KennisCentrum natuurbeheer, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Wageningen.
- Lina, P.H.C. en G. van Ommering, 1996.** *Bedreigde en kwetsbare vogels in Nederland: toelichting op de Rode Lijst* - Informatie- en KennisCentrum Natuurbeheer, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Wageningen.
- Meijden, R. van der, B. Odé, C.L.G. Groen, J.-P.M. Witte en D. Bal, 2000.** *Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland. Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst.* - Nationaal Herbarium, Leiden en Stichting FLORON, Leiden.
- Ommering, G. Van, I. van Halder, C.A.M. van Swaaij en I. Wynhoff, 1995,** *Bedreigde en kwetsbare dagvlinders in Nederland,* IKC Natuurbeheer, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Wageningen.

INTERNET

- Het Natuurloket (www.natuurloket.nl)
- RAVON (www.ravon.nl)

